

Секція 7. Облік, аудит і оподаткування: сучасні тенденції та виклики

ЗАРОБІТНА ПЛАТА ЯК ФАКТОР МОТИВАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ

***АМБРОСИМОВА Олена, здобувачка вищої освіти
спеціальність 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет***

Анотація: у роботі досліджено заробітну плату як один із провідних факторів мотивації працівників аграрних підприємств. Розкрито значення обліково-аналітичного забезпечення у формуванні прозорої та ефективної системи оплати праці. Окреслено основні проблеми та напрями їх вирішення з метою підвищення продуктивності праці та конкурентоспроможності аграрного сектору.

Ключові слова: заробітна плата, мотивація, аграрні підприємства, облік, аналіз.

Ефективність аграрного підприємства безпосередньо залежить від рівня мотивації та задоволеності персоналу своєю роботою. Заробітна плата виступає не лише економічною категорією, а й важливим фактором соціальної стабільності та стимулювання праці. Ефективна система оплати праці передбачає диференціацію заробітної плати залежно від професійної кваліфікації, рівня відповідальності та виконання виробничих завдань. Саме диференційовані підходи до оплати підвищують працездатність працівників [1].

Правильна організація обліку виплат працівникам дозволяє уникнути конфліктів між адміністрацією та персоналом, підвищує продуктивність праці та сприяє зменшенню плинності кадрів. У сучасних умовах розвитку аграрного сектору особливо важливо вдосконалювати систему обліку та контролю розрахунків із заробітної плати, забезпечуючи прозорість, своєчасність і відповідність законодавству.

Облік виплат включає ведення особових рахунків працівників, контроль робочого часу, оформлення табелів та нарахувань на фонд оплати праці, правильне утримання податків із неї. Важливим елементом організації обліку розрахунків із працівниками є належне документальне оформлення операцій з нарахування та виплати заробітної плати. Воно забезпечує основу для ухвалення

управлінських рішень щодо підвищення мотивації персоналу та ефективної організації роботи бухгалтерії [2].

Аналітична складова передбачає проведення порівняльного аналізу структури фонду оплати праці, визначення питомої ваги витрат на оплату праці у собівартості продукції, оцінку ефективності використання трудових ресурсів. Регулярний аналіз дозволяє своєчасно коригувати систему преміювання та надбавок, підвищуючи мотиваційний ефект та продуктивність праці. Без деталізації за видами виплат та категоріями працівників неможливо точно визначити ефективність використання трудових ресурсів [3].

Попри важливу роль заробітної плати у мотивації персоналу аграрних підприємств, на практиці існує низка проблем, що знижують її стимулюючий вплив. Вони проявляються не лише у фінансово-економічному, а й в обліково-аналітичному аспекті.

Серед основних проблем варто виокремити:

1. Низький рівень заробітної плати, що часто не відповідає обсягам та інтенсивності праці, призводячи до трудової міграції та відтоку кваліфікованих кадрів.

2. Низький рівень автоматизації облікових процесів, що зумовлює помилки в нарахуваннях і затримки у виплатах.

3. Недостатність аналітичної інформації для прийняття управлінських рішень: аналіз фонду оплати праці часто обмежується загальними показниками без урахування його впливу на собівартість продукції чи продуктивність праці.

Напрями вирішення цих проблем передбачають комплексний підхід:

1. Підвищення рівня оплати праці відповідно до продуктивності та ринкових умов, що дозволить зменшити відтік кадрів та стимулювати розвиток трудового потенціалу.

2. Впровадження сучасних інформаційних систем для автоматизації обліку та контролю розрахунків, забезпечення прозорості та своєчасності виплат [4].

3. Розширення аналітичної роботи: регулярний моніторинг структури фонду оплати праці, динаміки витрат та їхнього впливу на собівартість і фінансові результати підприємства.

4. Запровадження порівняльного аналізу співвідношення між заробітною платою та продуктивністю праці, а також з галузевими стандартами.

Таким чином, заробітна плата є ключовим чинником мотивації персоналу аграрних підприємств, водночас потребує вдосконалення її обліково-аналітичного забезпечення. Підвищення рівня оплати, автоматизація обліку та розширення аналітики сприятимуть зміцненню трудового потенціалу та сталому розвитку аграрних підприємств.

Література:

1. Попович О., Сєдов О. Заробітна плата як мотивація та підвищення працездатності працівників. *Молодий вчений*. 2018. Вип.3 (55). С.366-369.

2. Будько О.В., Лобас І.С. Удосконалення організації обліку праці та розрахунків з персоналом на підприємстві. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 2. С.37-41.

3. Семенов А.Г., Складанна К.І. Аналіз показників використання фонду оплати праці на підприємстві. *Держава та регіони*. 2015. С.82-86.

4. Гуцаленко Л.В., Каправа О.С. Облік оплати праці: проблеми та напрями вдосконалення. *ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО*. 2018. С.894-899.

Annotation: The paper examines wages as one of the key factors in motivating employees of agricultural enterprises. The importance of accounting and analytical support in shaping a transparent and effective remuneration system is revealed. The main problems and directions for their solution are outlined in order to increase labour productivity and the competitiveness of the agricultural sector.

Key words: wages, motivation, agricultural enterprises, accounting, analysis.

***Науковий керівник – СИРЦЕВА Світлана,
канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв***